

Şartname hükümleri ve yukarıda yer verilen Kurulu Kararı birlikte değerlendirildiğinde, “yerel rayiç” ifadesinden, işin yapıldığı yer ve zamanda piyasada geçerli rayiç fiyatın anlaşılması gerektiği, ancak rayiç fiyatı tespit ettirilmek istenen malzemenin işin yaptırıldığı yerde bulunmaması nedeniyle veya fiyatı olumlu etkileyen çeşitli sebeplerle başka bir yerden temin edilmiş ise, söz konusu hallerin işin yaptırıldığı yer ticaret odasından alınacak yazılarla

belgelendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bahsedilen gerekçelerin varlığına dair ... Ticaret ve Sanayi Odasından alınmış herhangi bir yazı veya belge bulunmaksızın yeni birim fiyat tespitinde ... Ticaret ve Sanayi Odası tarafından rayice uygunluğu onaylanan birim fiyatın kullanıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra Oda Muameleat Yönetmeliği'nin "Faturaların rayice uygunluğunun onayı" başlıklı 38 inci maddesinin üçüncü fıkrasında; "Proforma Faturalar ile birim fiyatı

belirlemek için düzenlenen faturalar alım satım akdi hukuken gerçekleşmediğinden onaylanmaz. Ancak birim fiyatı belirlemek için düzenlenen faturalarda işin tamamının belirtilmesi halinde bu faturaların onaylanması mümkündür. Ayrıca, sadece montaj, işçilik veya nakliye bedeli için düzenlenen faturalar ile malzeme fiyatı, işçilik, nakliye ve montaj bedeli dahil olarak düzenlenen faturalar, fiyat tespiti usullerinin uygulanmasına imkan vermediğinden

onaylanmaz.”

Denilmektedir.Yönetmeliğin anılan hükmü uyarınca birim fiyatı belirlemek üzere düzenlen faturalar onaylanmaz, ancak birim fiyatın belirlenmesi için düzenlenen faturada işin tamamının gösterilmesi halinde faturanın onaylanması mümkündür. İdarenin rayiç fiyatın tespiti amacıyla esas aldığı ... Ticaret Odasınca onaylanan faturada, işin tamamının gösterilmediği; faturanın, malzemenin bir birimi için düzenlendiği görülmektedir. Yapılacak olan

işin tamamı faturada gösterilmediğinden yeni birim fiyat hesabında söz konusu rayicinin kullanılmasında yönetmeliğin amir hükmüne aykırıdır

Kamu İdaresi Türü Özel İdarelerkararı yazdır

Yılı 2014

Dairesi 1

Karar No 10573

İlam No 222

Tutanak Tarihi 27.5.2016

Kararın Konusu İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Yeni birim fiyat

... taahhüdünde yapımı gerçekleştirilen "... İşi"ne ait uygulama projesinde belirtilen mahallerde kullanılacak olan ... ve ... cilalı taşları, ... tarihli gerekçe raporu ile ... adlı taş ile değiştirilmiştir. Proje değişikliği sonucunda yapımından vazgeçilen ..., ..., ... ve ... poz nolu imalatlar, pursantaj cetvelinde yer alan ağırlıkları toplam sözleşme bedeliyle mukayese edilmek suretiyle fiyatlandırılıp mukayeseli keşif tablosunda düşülmüş, yerine yaptırılması öngörülen imalat bedelinin tespitinde ise yüklenici adına düzenlenmiş ve malzemenin bir metrekaresinin bedelini gösteren bir fatura, faturayı düzenleyen firmanın bulunduğu yer olan ... Ticaret Odasına onaylattırılarak yeni birim fiyat tespitinde bu bedel kullanılmış ve tespit edilen bu yeni fiyat ile gerçekleştirilen imalat miktarının çarpımı sonucu bulunan bedel yükleniciye ödenmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22 nci maddesinde;

"1) 12 üncü maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

(2) Yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılır:

a) Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet analizleriyle kıyaslanarak bulunacak analizler.

ç) Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler.

(3) İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı

uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

(4) Yeni fiyat yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edilerek düzenlenen tutanak idarenin onayına sunulur ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olur. Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşmazlık ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.

(5) Yeni fiyatın hesabında, ikinci fıkranın (a) bendine göre, teklif analiz ile kıyaslanarak bulunan analizin kullanılması halinde, bu analizin temsil ettiği iş kalemi miktarı ile yeni tespit edilecek iş kalemi miktarının rayiçlere ve genel giderlere tesiri dikkate alınır.

6) İdare istediği taktirde; bir işte, sözleşmeye esas proje içinde kalan ancak öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde, ayrıca bir yükleniciye yaptırılması mümkün olan bir işi başkasına da yaptırabilir, bundan dolayı yüklenici herhangi bir hak talebinde bulunamaz.”

hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hüküm uyarınca proje değişikliği şartları gerçekleştiği hallerde, idarenin yapılmasını istediği işe ilişkin yeni fiyatın tespitinde ikinci fıkrada belirtilen analizlere üçüncü fıkrada belirtilen rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek uygulanacaktır. Üçüncü fıkrada sayılan rayiç kaynaklarından ilk üçünün uygulanması, söz konusu iş için mümkün olmadığından dördüncü bentte yer alan "idarece kabul edilmek şartıyla ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçler", yeni birim fiyat tespitinde idare tarafından kullanılmıştır. Ancak kullanılan rayiç, ... Ticaret Odası tarafından onaylanan faturada yazılı olan ve malzemenin bir metrekaresi için belirtilen birim fiyatlardır.

15.03.2005 tarih ve 27707 tutanak numaralı Sayıştay Temyiz Kurulu kararında;

"Belirtilen hükümlere göre, Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinde açık bir hüküm yer almamakla birlikte BİGŞ'nin konuya yaklaşımından fatura karşılığı birim fiyatı oluşturacak iş kaleminin işin yapıldığı mahalden temin edilmesi ve mahalli rayicin o yer ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanması, eğer temin edilen malın o yerde bulunmaması hali veya fiyatı olumlu etkileyen çeşitli sebeplerle idarece başka bir temin mahallinin gösterilmesinin mümkün olabileceği anlaşılmaktadır.

Ancak bu gibi hallerde, faturayı tasdik edecek odanın, 5590 sayılı Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları, Ticaret ve Sanayi Odaları Kanununun 2567 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesinde; "kuruluş ve çalışma alanları Ticaret ve Sanayi Odaları ile Ticaret Odaları için ilçe, Deniz Ticaret Odaları ile Sanayi odaları için ise il sınırlarıdır." Hükümü uyarınca malın satıldığı veya imal edildiği ticaret ve/veya sanayi odası olması gerekmektedir. İşin yapıldığı mahalden başka mahalden fatura tasdik ettirilmiş ise, bu durumda işin yapıldığı yer ticaret ve/veya sanayi odasından alınan yazılarla belgelendirilmesi gerekmektedir." denilmektedir.

Şartname hükümleri ve yukarıda yer verilen Sayıştay Temyiz Kurulu Kararı birlikte değerlendirildiğinde, “yerel rayiç” ifadesinden, işin yapıldığı yer ve zamanda piyasada geçerli rayiç fiyatın anlaşılması gerektiği, ancak rayiç fiyatı tespit ettirilmek istenen malzemenin işin yaptırıldığı yerde bulunmaması nedeniyle veya fiyatı olumlu etkileyen çeşitli sebeplerle başka bir yerden temin edilmiş ise, söz konusu hallerin işin yaptırıldığı yer ticaret odasından alınacak yazılarla belgelendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bahsedilen gerekçelerin varlığına dair ... Ticaret ve Sanayi Odasından alınmış herhangi bir yazı veya belge bulunmaksızın yeni birim fiyat tespitinde ... Ticaret ve Sanayi Odası tarafından rayice uygunluğu onaylanan birim fiyatın kullanıldığı görülmektedir.

Bunun yanı sıra Oda Muamelat Yönetmeliği'nin “Faturaların rayice uygunluğunun onayı” başlıklı 38 inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Proforma Faturalar ile birim fiyatı belirlemek için düzenlenen faturalar alım satım akdi hukuken gerçekleşmediğinden onaylanmaz. Ancak birim fiyatı belirlemek için düzenlenen faturalarda işin tamamının belirtilmesi halinde bu faturaların onaylanması mümkündür. Ayrıca, sadece montaj, işçilik veya nakliye bedeli için düzenlenen faturalar ile malzeme fiyatı, işçilik, nakliye ve montaj bedeli dahil olarak düzenlenen faturalar, fiyat tespiti usullerinin uygulanmasına imkan vermediğinden onaylanmaz.” Denilmektedir.

Yönetmeliğin anılan hükmü uyarınca birim fiyatı belirlemek üzere düzenlen faturalar onaylanmaz, ancak birim fiyatın belirlenmesi için düzenlenen faturada işin tamamının gösterilmesi halinde faturanın onaylanması mümkündür. İdarenin rayiç fiyatın tespiti amacıyla esas aldığı ... Ticaret Odasınca onaylanan faturada, işin tamamının gösterilmediği; faturanın, malzemenin bir birimi için düzenlendiği görülmektedir. Yapılacak olan işin tamamı faturada gösterilmediğinden yeni birim fiyat hesabında söz konusu rayicin kullanılması

yönetmeliğın amir hükmüne aykırıdır.

Açıklanan nedenlerle, ... İşinde proje değişikliği sonucunda yapımından vazgeçilen imalatların porsantaj cetvelinde yer alan ağırlıkları toplam sözleşme bedeliyle mukayese edilmek suretiyle fiyatlandırılıp mukayeseli keşif tablosunda düşüldüğünden ve bu düşüş hakediş raporuna yansıdığından, sorgu konusu yapılan ... TL'nin ... TL'si için ilişilecek bir husus bulunmadığına,

Proje değişikliği sonucu yapılmasına karar verilen yeni imalatta kullanılacak olan malzemelerin rayiç bedelinin tespitinde ise mevzuata aykırı olarak ... Ticaret Odasınca onaylanan ve malzemenin bir birimi için düzenlenmiş olan faturanın kullanılması nedeniyle oluşan ve ... Ticaret Odasınca gönderilen birim fiyatlar esas alınarak yapılan hesaplama sonucu ayrıntısı aşağıda gösterilen ... TL kamu zararının sorumlulara müştereken ve müteselsilen,

6085 sayılı Sayıştay Kanununun 53 üncü maddesi gereği işleyecek faizleri ile ve temyiz yolu açık olmak üzere ödettirilmesine, oy birliğiyle,